

## Meclislerdeki Alman-Türk Dostluk Gruplarının Çalışmaları

---

*Dr. Mustafa Ünal*

Parlamentolararası Türk-Alman Dostluk Grubu'nun başkanı olarak, hem kendim, hem de grubumuzdaki meslektaşlarım adına Alanya'ya hoş geldiniz diyorum. Parlamentolararası Alman-Türk Dostluk Grubu'nun başkanı Sayın Kossendey'den Almanya'daki dostluk grubu üyelerimize selamlarımızı iletmesini rica ediyorum. Konuşmamın başında Almanya'da yeni kurulan hükümeti tebrik ediyorum ve sarı-siyah koalisyona başarılar diliyorum.

Alman-Türk ilişkileri, Osmanlı İmparatorluğu dönemine kadar uzanmakta olup, kökleri Kayzer (İmparator) II. Wilhelm tarafından Osmanlı İmparatorluğu karşısında yürütülen yakın diplomatik ilişkiler şeklindeki Alman-Türk dostluğunda yatmaktadır. Bu yakın ilişkilerin seyri içerisinde Osmanlı ordusundaki askeri reform başlatılmış, sivil alanda ise Bağdat Demiryolu inşasının başlatılmasıyla ilişkiler devam ettirilmiştir. Almanya ile Türkiye arasındaki ilişkiler, Türkiye Almanya'nın müttefiki olarak 1. Dünya Savaşı'na gireceği kadar yakındı.

Türkiye, İkinci Dünya Savaşı'ndan önce ve savaş sırasında Alman üniversitelerini terk etmiş olan pek çok Alman profesörünü kabul etmiş ve onlara yeni bir yuva temin etmiştir. Sayın Ernst Reuter ve halen yürürlükte olan Türk Ticaret Kanunu'nu önemli ölçüde şekillendiren Sayın Ernst Eduard Hirsch de bu unutulmaz şahsiyetler arasında yer almaktadır. Sayın Profesör Hirsch, 1953 yılının Temmuz ayında Türk vatandaşı olan ilk Alman sıfatıyla Hür Berlin Üniversitesi'nin rektörlüğüne seçilmiştir.

Almanya Federal Cumhuriyeti'nin daveti üzerine, altmışlı yılların başlarından bu yana Türk işçileri Almanya'ya gitmişlerdir. Bu arada Almanya'da bir kısmı Alman vatandaşlığını kazanmış olan yaklaşık 3 milyon Türk yaşamaktadır. Şu anda Almanya'da Türkler tarafından kurulmuş olan 70.000 üzerinde ticari işletme bulunmaktadır. Türkiye'yi ikinci vatanları olarak gören ve sayıları giderek artan Alman vatandaşları da burada yaşamaya başlamaktadır.

2009 yılı Temmuz ayı sonu itibarıyla 3.874 Alman şirketinin Türkiye'de şubesi bulunmaktadır; aynı zamanda binlerce Alman ve Türk firması aralarındaki sıkı ilişkileri sürdürmektedir. Bu rakamlar günden güne daha da artacaktır.

Almanya ile Türkiye arasında biraz önce kısaca özetlemeye çalıştığım tarihsel derinliğe sahip siyasi, ekonomik, askeri ve sosyal boyutları olan çok yönlü ve kapsamlı ilişkiler arasında 2008 yılı sonu itibarı ile yaklaşık 32 milyar dolar (23 milyar Avro) hacmine ulaşan ticaretimiz de ilk anda akla gelebilen unsurlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Almanya'ya olan ihracatımızın yaklaşık % 98'i imalat sanayisi ürünlerinden oluşmaktadır. İthalatımızda ise, imalat sanayisi ürünlerinin payı % 94 civarındadır. Almanya, Türkiye'nin bir numaralı ihracat ve iki numaralı ithalat ortağıdır. Son olarak Almanya'ya yaklaşık 13 milyar dolar ihracatımız ve Almanya'dan 19 milyar dolar ithalatımız da nazarı itibara alındığında, ülkemiz ile Almanya arasındaki ticaret uzun yıllardan beri Almanya lehine bir seyir takip etmektedir.

İkili planda yoğun ve kurumsal ilişkilere ek olarak NATO, AĞİT, Avrupa Konseyi gibi, Avrupa'nın savunma ve siyasi yapılanmalarında da Almanya en önemli ortaklarımız arasında yer almaktadır. Almanya ile ilişkilerimizin yoğun, kapsamlı ve çok boyutlu niteliği, bazen önemli konularda iç politika alanını da etkileyebilmektedir. Bunların başında da Türkiye'nin AB üyeliği konusunda Almanya'nın tutumu gelmektedir. Örneğin, 2005 seçimlerinin ardından koalisyonun kurulması aşamasında dış politika konusundaki en önemli ayrılık ülkemizin AB üyeliği hususunda çıkmıştır. Hıristiyan Demokrat Partisinin (CDU) seçim öncesi sloganı haline gelen Türkiye'ye "imtiyazlı ortaklık" önerilmesi ve bunun tam üyeliğe alternatif olarak ortak hükümet programına alınma girişimleri, Sosyal Demokrat Partisinin (SPD) ısrarlı karşı çıkışları sonucu engellenmiş ve Alman Hükümeti ahde vefa ilkesi çerçevesinde AB üyeliğimizi desteklemeyi kabul etmiştir. Ancak,

hükümetin bu tutumu, CDU'nun 2007 Aralık ayı başında Hannover'de yapılan kongresinde parti programına imtiyazlı ortaklık konusunda bir madde eklenmesine engel olamamıştır.

Almanya'da 27 Eylül 2009 tarihinde yapılan seçimlerin ardından hükümeti kuran CDU/CSU ve FDP (Hür Demokrat Parti) tarafından kabul edilen koalisyon protokolünde de “AB üyeliği için 2005 yılında katılım hedefiyle başlatılan müzakerelerin otomatik olarak katılım öngörmeyen ve sonucu başlangıçta garanti edilmeksizin sürdürülen ucu açık bir süreç olduğu, AB'nin hazmetme kabiliyetine sahip olması veya Türkiye'nin üyelikle bağlantılı yükümlülüklerini tam ve eksiksiz olarak yerine getirecek durumda bulunmaması halinde, AB ile imtiyazlı ilişkisini daha da geliştirmekte olan Türkiye'nin Avrupa yapılanmalarına mümkün olduğu kadar sıkı bir şekilde bağlanması gerektiği” şeklinde muğlak bir hüküm yer almış bulunmaktadır. Halbuki, Türkiye'nin AB'ye tam üyelik hedefi bilinmekte ve bunun dışında herhangi bir öneriye asla açık olmadığı da her fırsatta ve her defasında vurgulanmaktadır.

PKK faaliyetleri 1993 yılından bu yana Almanya'da yasaklanmış bulunmasına rağmen, çeşitli isimler altında faaliyet gösteren yan örgütleri vasıtasıyla varlığını sürdürmektedir. AB terör listesinde yer alan PKK Almanya'da “suç örgütü” olarak tanımlanmaktadır. Ancak, kırmızı bültenle aranan ve Almanya'da tutuklanan PKK mensuplarının ülkemize iadeleri konusunda bazen engellerle karşılaşmaktadır.

Halen Almanya'da 3 milyon civarında Türk kökenli insan yaşamakta ve bunlardan 600 bin kadarı da bu ülkede doğmuş bulunmaktadır. 16 eyaletten oluşan Almanya Federal Cumhuriyeti'nde halen Türk köken-

li 5 federal parlamento üyesi, bir Avrupa parlamentosu üyesi ve 20 eyalet meclisi üyesi bulunmaktadır. Almanya'da medyadan edebiyata, müzikten sinemaya, spordan siyasete kadar uzanan yelpazede Türk asıllı şahsiyetlere rastlanmaktadır. Diğer taraftan eğitim ve istihdam konusunda vatandaşlarımızın genel ortalamanın gerisinde kaldıkları söylenebilir.

21 Ağustos 2007 de onaylanarak yürürlüğe giren yeni göç yasası da, ayrımcılığa dayanan unsurları içermesi bakımından burada anılmalıdır. Özellikle aile birleşiminden yararlanarak Almanya'ya gelmek isteyenlerin etkilendiği yeni yasada, aile birleşimi yoluyla Almanya'ya gelecek Türk vatandaşları için buldukları ülkede Almanca öğrenme zorunluluğu, eşini getirmek isteyen Türk kökenli Alman vatandaşlarına ancak gelir durumu uygunsa izin verilmesi gibi düzenlemeler bulunmaktadır.

### **Türkiye'nin Dış Politikası**

Türkiye, komşuları başta olmak üzere, mümkün olan her ülkeyle iyi ilişkiler kurulmasına ve bu iyi ilişkilerin sürdürülmesine, varsa sorunların üst düzey siyasi diyalogla çözülmesine dayalı bir dış politika anlayışını hedef edinmiştir. Karşılıklı ekonomik bağımlılığın tesisi ile refahın artırılması Türkiye'nin dış politikasında önemli bir yer tutmakta, dünyada ve özellikle de Türkiye'nin yakın çevresinde barışın kurulması ve korunması ile istikrar ve refahın yaygınlaştırılmasını hedefleyen bir dış politika izlenmektedir.

Türkiye, kendisini çevreleyen bölgelerdeki sorunların giderilmesine aktif biçimde katkı sağlamayı, bundan sonra sorunlarla değil, işbirliğinin hakim olduğu, istikrarlı ve müreffeh bir ortamla çevrelen-

miş bir ülke olarak tanımlanmayı istemekte ve dış politikasını bu çerçevede oluşturmaktadır.

Türkiye, üyesi olduğu NATO İttifakı'nın uluslararası barış ve istikrarı korumaya yönelik faaliyetlerine etkin bir şekilde katkıda bulunmakta, mücavir ülkelerle ilişkilerini mümkün olan her alanda güçlendirmeye devam etmektedir. AB'ye tam üyelik istikametinde kararlılıkla yürümekte olan Türkiye, aralarındaki sorunları gidermeleri için üçüncü ülkelere yardımcı olmakta ve yeni açılımlarla dış politika alanındaki etkinliğini giderek artıran güçlü bir profil çizmektedir.

Ülkemiz, 2009-2010 döneminde Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne geçici üye olarak seçilmiştir. Mayıs 2009 da Güneydoğu Avrupa Ülkeleri İşbirliği Süreci Dönem Başkanlığı'nı bir yıllığına üstlenen Türkiye, Haziran 2010'da iki yıl için Asya'da İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı'nın Dönem Başkanlığı'nı, Kasım 2010 Mayıs 2011 döneminde Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Başkanlığını üstlenecektir.

Türkiye, pek çok bölgede sorunların çözümüne katkı sağlamaya çalışmaktadır. Ortadoğu'da barışın hakim kılınması için uluslararası çabaları destekleyen Türkiye'nin tutumu, İran'ın nükleer programı konusunda başından beri açık ve yapıcı olmuştur. Konunun tek çözümünün diplomasiden geçtiğine inanan Türkiye hep bu doğrultuda hareket etmekte, Irak'ın toprak bütünlüğünün, ulusal birliğinin korunmasına destek vermektedir. Türkiye, Suriye ile süratle gelişen ilişkilerini güçlendirilmiş işbirliği boyutuna taşımakta, Irak ile 48 mutabakat muhtırası imzalamış bulunmaktadır.

Güney Kafkasya'da sorunların barışçı yollardan çözüme kavuşturulmasını arzulayan Türkiye, bölgede 2008 yılında patlak veren krizin hemen ardından, ihtilafların çözümüne yönelik olarak, “Kafkasya İstikrar ve İşbirliği Platformu” girişimini başlatmıştır. Ermenistan'la ilişkilerin normalleştirilmesi yönünde son dönemde atılan adımlar da Kafkasya'da barış ve istikrarın tesisine katkı sağlama hedefinin bir parçasıdır.

Türkiye, Pakistan ve Afganistan'ın güvenine sahip bir kardeş ülke olarak, Pakistan ve Afganistan arasındaki ilişkilerin ilerletilmesine ve yanlış anlaşılmanın giderilmesine katkıda bulunmak amacıyla, Üçlü Zirve Sürecini başlatmıştır. Bu çerçevede bu güne kadar üç zirve toplantısı yapılmış bulunmaktadır. Afganistan ile Pakistan arasında diyalog ve işbirliğini geliştirmeye yönelik olarak atılan adımların küresel güvenliğe olumlu yansımaları olacaktır. Geçen hafta Afganistan ve İran'a yapılan resmi ziyaretler, Türkiye ile bu ülkeler arasındaki ilişkilerin geliştirilmesine katkıda bulunmuş, İran'la doğalgaz yaklaşması, buradan çıkacak doğalgaz ve yan ürünlerinin de Türkiye'de ya da Türkiye üzerinden pazarlanması olanağını gündeme getirmiştir.

2008 yılı ocak ayında Afrika Birliği, Türkiye'yi stratejik ortak ilan etmiştir. Türkiye ile Arap Ligi arasında düzenli istişare mekanizması, Körfez İşbirliği Konseyi ile de “Stratejik Diyalog Mekanizması” tesis edilmiş bulunmaktadır. Türkiye, farklı pozisyonlara sahip olan tarafları, farklı gündemleri, farklı coğrafyaları ve kültürleri bir araya getiren bir ülkedir. Bu özelliklere sahip Türkiye'nin Almanya ve AB gibi kilit aktörlerle sinerjiye girdiğinde önemli etkiler yaratması söz konusu olacaktır.

### **Avrupa Birliği Süreci**

Türkiye'nin Avrupa Birliğine tam katılımı sürecindeki gelişmeleri 14 Ekim 2009 tarihinde yayımlanan “Türkiye'nin 2009 Yılı İlerleme Raporu” ile tüm aday ve potansiyel aday ülkelerdeki gelişmelerin değerlendirildiği “Genişleme Stratejisi Belgesi” çerçevesinde sizlere sunmak istiyorum.

Her şeyden önce şu hususu vurgulamak istiyorum. Temel stratejik hedefimiz ülkemizin Avrupa Birliğine tam üye olmasıdır. Türkiye AB'ye tam üyelik konusunda ısrarlı bir şekilde yoluna devam etmektedir. Nitekim İlerleme raporunda da hükümetimizin reform çalışmalarının, özellikle son dönemde, yoğunlaştığı çeşitli vesilelerle ifade edilmiş, sayın Cumhurbaşkanımızın da bu sürece yönelik olumlu katkıları vurgulanmış ve

- Ulusal programımızın onaylanmış olması
- Devlet Bakanı düzeyinde tam zamanlı bir Baş müzakerecinin atanması
- Sivil toplumun sürece dahil edilmesi
- Koordinasyondan sorumlu kurum AB Genel Sekreterliğinin güçlendirilmesi
- Reform İzleme Grubunun siyasi alandaki reform sürecine desteğini artırması
- Ülkemizin medeniyetler ittifakında üstlendiği öncü rol

gibi gelişmelerin altı çizilmiştir.



Raporda, hükümetimizin başlattığı demokratik açılım övgüyle karşılanmakta bu geniş kapsamlı sürecin beraberinde somut tedbirleri getirmesi dileği ifade edilerek, alevi açılımı, gayrimüslim azınlıklarla sürdürülen diyalog ve Ermenistan ile ilişkilerimizdeki adımlarımız memnuniyetle karşılanmaktadır.

Türk Ceza Kanunu'nun 301.maddesinde yapılan değişiklik ve bu maddenin uygulamasındaki olumlu gelişmeler, Türk toplumunda daha açık ve serbest bir tartışma ortamının varlığını sağlamış bulunmaktadır.

Raporda Ergenekon davasının ülkemizde bir ilk olduğuna dikkat çekilerek, bunun demokratik kurumların işleyişi ve hukukun üstünlüğüne güvenin güçlendirilmesi için bir fırsat olduğu da ifade edilmektedir.

Avrupa Birliği sürecinde siyasi kriterleri yerine getiren Türkiye, ekonomik kriterleri karşılamaya devam etmektedir. Türkiye, küresel krizin tüm olumsuz etkilerine rağmen, uygulanan doğru politikaların ve yerinde tedbirlerin bir sonucu olarak, işleyen bir piyasa ekonomisinin varlığını devam ettirmiştir. Hükümetimiz tarafından hazırlanan Orta Vadeli Program krizin mevcut ve muhtemel etkilerini dikkate alan bir yaklaşımı içermektedir.

Türkiye'de gerçekleştirilen yapısal reformlar ve bu reformların amacına uygun uygulanması neticesinde, reel sektörde yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen, küresel krizin Türk mali sektörü üzerinde yarattığı etkiler kısıtlı düzeyde kalmıştır.

Fiziki altyapının geliştirilmesi bağlamında Nabucco Anlaşmasının imzalanmasının ekonomik ve stratejik açıdan önemli bir gelişme olduğunu da ifade etmek gerekir.

AB Müktesebatına uyum çerçevesinde 33 müktesebat faslından 18 fasılda ilerleme ya da önemli derecede ilerleme kaydedilmiş bulunmaktadır. Türkiye, 05.02.2009 tarihinde Kyoto Protokolüne katılmıştır. “Adalet, Özgürlük, Güvenlik”, “Çevre”, “Dış İlişkiler”, ve “Rekabet Politikası” olmak üzere 4 fasılda inişli-çıkışlı olmakla birlikte önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Türkiye, geçtiğimiz bir yıl boyunca önemli reformlar gerçekleştirmiştir. Son bir yılda AB mevzuatına uyum amacıyla 49 Kanun ve Bakanlar Kurulu Kararı, 208 İkincil Düzenleme çıkarılmıştır. Önümüzdeki dönemde Türkiye'nin reform sürecindeki kararlılığına eş seviyede AB'nin de Türkiye'nin üyeliği konusundaki istekliliğini daha güçlü bir biçimde ortaya koyması gerektiğini düşünüyorum.

Konuşmamı, Türk dostluk grubunun bileşimine ve bu grubun Almanya'ya yaptığı ziyarete kısaca değinerek, Almanca olarak tamamlamak istiyorum.

Dostluk grubumuz 385 milletvekilinden müteşekkil olup, bunlar arasından 306 üye Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti) mensubudur.

Parlamentolararası Dostluk Grupları'nın ortaya koyduğu çabalar ve etkinlikler ile Türk heyetinin 27- 29 Mayıs 2009 tarihleri arasında Almanya Federal Cumhuriyeti'ne yaptığı ziyaretin amacı, yukarıda bahsi geçen görevlere katkıda bulunmaktır. Mayıs Heyetimiz, 7 kişilik Dostluk Grubu üyesinden oluşmaktaydı. Alman-Türk Parlamenterler Grubu'nun başkanı Sayın Kossendey ve Parlamenterler Grubu'nun

üyeleriyle bir araya geldik. Dostluk Grubumuz, Almanya Federal Meclisi ve Alman hükümeti tarafından oldukça samimi bir şekilde kabul edildi.

- Dışişleri Komisyonu'nun başkanıyla,
- Almanya Federal Meclisi Alman-Türk Parlamenterler Grubu'nun üyeleriyle,
- Almanya Federal Meclis başkanıyla,
- İnsan Hakları ve İnsani Yardım Komisyonu'nun başkan yardımcısıyla,
- Savunma Komisyonu'nun başkanıyla,
- Kültür ve Medya Komisyonu'nun başkanıyla,
- AB İlişkileri Komisyonu'nun başkanıyla,
- Çevre, Tabiatı Koruma ve Reaktör Güvenliği Komisyonu'nun başkan yardımcısıyla,
- Devlet bakanı Sayın Dr. Gernot Erler

ile görüşmeler yaptık. Bizleri sıcak bir şekilde kabul etmelerinden ve yapılan çok değerli görüşmelerden ötürü, Almanya Federal Meclisi'ne, Alman hükümetine ve özellikle bize bu ziyaret imkanını sağlayan Bay Kossendey'e ve Almanya Federal Meclisi'nin bizler için değerli vakitlerinden fedakarlık yapan tüm üyelerine, burada bir kez de sizlerin huzurunda canı gönülden teşekkürlerimi sunuyorum.